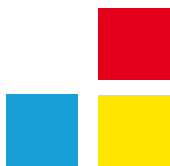

(financiële) verantwoording passend onderwijs

*Conferentie Naoberschap - Meesterschap,
vrijdag 10 oktober 2014*

www.poraad.nl

een jaarverslag
wat iedereen meteen
maar snapt...

you erig onprofessioneel
overkomen

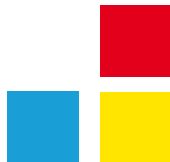
“Start with why?”

- **Waarom** is verantwoording van belang?
- **Hoe** geef ik handen en voeten aan verantwoording?
- **Wat** zou ik daarvoor moeten doen?

Waarom?

1. Omdat het hoort (niet omdat het verplicht is)

- Beleidsverantwoording hoort bij beleidsvrijdheid
- Samenwerkingsverbanden vallen onder RJO, RJ660 en onder controleprotocol OCW: zelfde verantwoordingsplicht als schoolbesturen
- In 2009: Zicht op zorgmiddelen → verantwoording over inzet van de zorgmiddelen is minimaal, moet anders!
 - Motie Van Dijk en Klaver/ Dijsselbloem/ Van der Ham (*TK2012-2013: 33106-95 en 33106-97*)

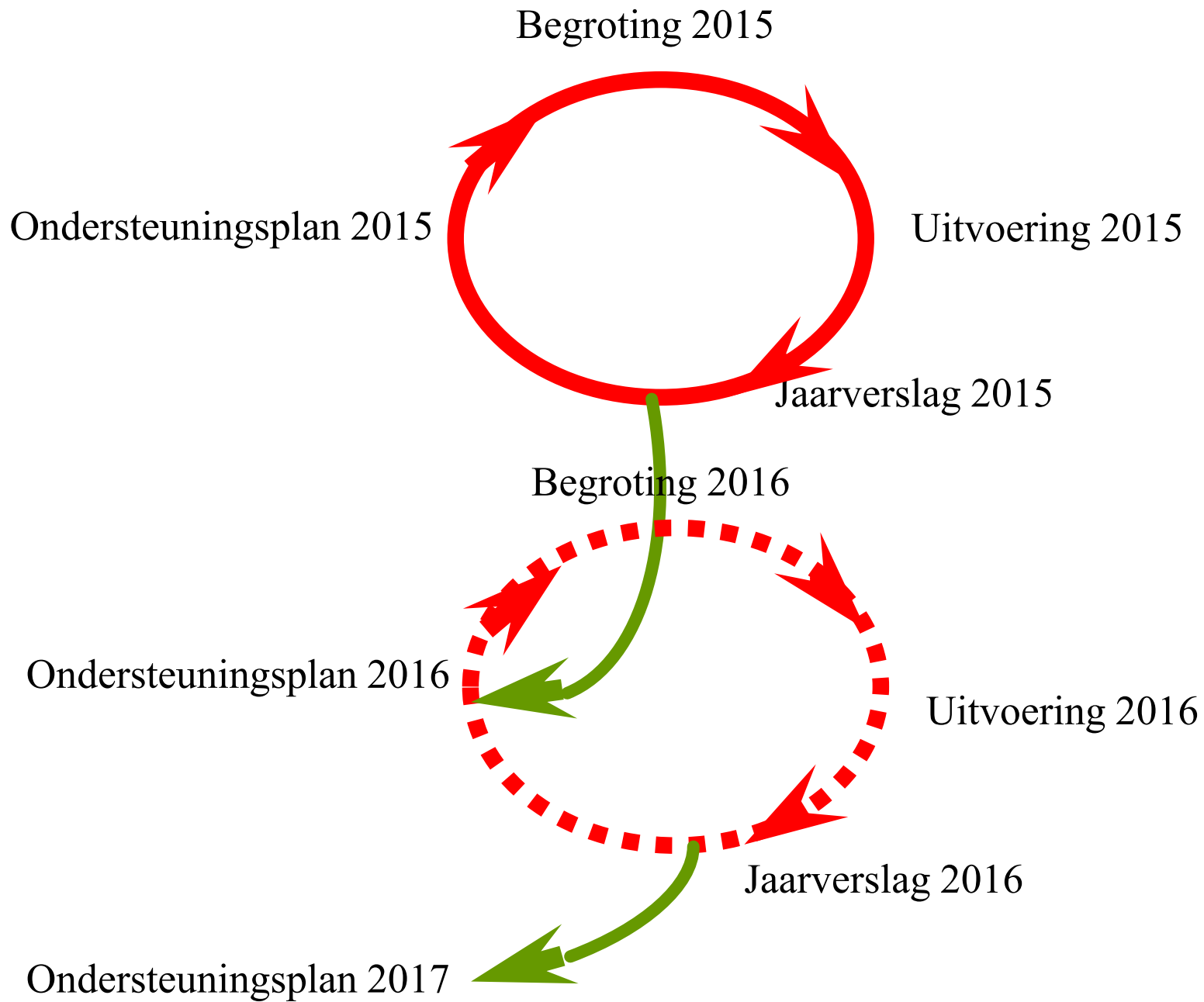
Waarom?

2. In kader van sturing van de organisatie

1. Plan: Wat wil ik (beleidsvoornemens) en wat kost dat (begroting - budgetteren)
2. Do: de beleidsrijke begroting als leidraad voor uitvoeren activiteiten
3. Check: analyseren afwijkingen: realisatie – begroting (maraps en jaarverslag)
4. Act: aanpassen/ bijstellen beleid?

In goede P&C cyclus is begrotings- en verantwoordingscyclus gekoppeld aan ondersteuningsplan

Spel "Goed" Financieel Management

- Spel "goed FM" = sturen met geld
 - Financieel beleid (effectief): gericht op de realisatie van doelstellingen vanuit het ondersteuningsplan (wat werkt en wat niet?)
 - Financieel beheer (efficiënt): bewaken van de koers / administratieve organisatie
- Spelers spel "goed FM" moeten weten:
 - wat hun rol is en wat de rol van ander inhoud → 6 rollen binnen SWV
 - Moeten weten wat ze moeten kennen en kunnen → deskundigheidsprofielen
- Zie brochure: "sturen met zorg"

“Start with why?”

- **Waarom** is verantwoording van belang?
- **Hoe** geef ik handen en voeten aan verantwoording? (en door wie?)
- **Wat** zou ik daarvoor moeten doen?

Hoe

Verantwoording jaarverslag behelst 2 onderdelen:

1. Beleidsinformatie: doelmatigheid
2. Rechtmatigheid bestedingen: accountantscontrole (+ getrouw beeld)

*Dilemma: SWV en schoolbestuur → **Wie verantwoord wat?***

1. Beleidsinformatie

- Transparantie over ingezette middelen:
 - Wat werd er met de inzet van middelen beoogd en gerealiseerd
 - Verticale en horizontale verantwoording: *partijen binnen het SWV willen dit toch ook van elkaar weten?*
- Verantwoording aan de hand van volgende vragen (zie WAT)
 - Wat was men van plan? (ondersteuningsplan)
 - Wat heeft men hiervoor gedaan?
 - Welke middelen zijn hier globaal mee gemoeid?
 - Welke resultaten zijn er behaald

2. Rechtmatigheid

- Zijn middelen conform ondersteuningsplan verdeeld?
- Aanpassingen in EFJ :
 - Zicht op middelen die (A) door SWV zelf worden ingezet én (B) die aan schoolbestuur zijn overdragen

3.1 Rijksbijdragen

3.1.1 Rijksbijdragen OCW/EL&I

3.1.2 Overige subsidies OCW/EL&I

3.1.3 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV (**kan negatief zijn**)

3.1.4 Af: Inkomensoverdrachten (**o.g.v. ondersteuningsplan!**)

Wie?

1. Samenwerkingsverband

- Beleidsinformatie: Ondersteuningsplan is basis voor verantwoording → dus ook informatie over activiteiten en resultaten bereikt met aan schoolbestuur overgedragen middelen (incl. SO!)
 - Hoe gaat u dat organiseren?
- Rechtmatigheid:
 - De accountantscontrole richt zich alleen op middelen die **niet** zijn overgedragen aan schoolbesturen
 - Betalingen op grond van ondersteuningsplan?

Wie

2. Schoolbestuur

- Beleidsinformatie: Schoolbesturen verantwoordelijk ontvangen SWV- middelen in hun jaarverslag
 - Bestuur in meerdere SWV-en: geen verplichting om verantwoording per SWV te splitsen
 - wel info geven aan SWV om te kunnen zien in hoeverre ondersteuningsplan is gerealiseerd
- Rechtmatigheid: accountant controleert of middelen zijn ingezet voor onderwijsdoeleinden
 - en dus **niet** of middelen conform ondersteuningsplan zijn besteed!

Over welke periode?

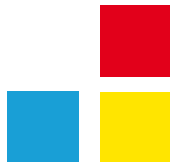
- **Verlengd boekjaar?**

- of: 1 november 2013 – 31 december 2014 → 1 juli 2015 (incl. stimuleringsregeling)

- of: 1 augustus 2014 – 31 december 2015 → 1 juli 2016

- Afhankelijk van statuten: “boekjaar is een kalenderjaar”

- SWV ontvangen november brief DUO: over welke periode verslag?
- Verlengd boekjaar? In formulier gevraagd of statuten dit toelaat.
- Niet het geval? SWV ontvangt brief waarin OCW toestemming geeft voor dit niet-statutaire gebruik verlengd boekjaar.

En de inspectie dan?

- Toezicht op **rechtmatigheid** via accountants (controleprotocol)
- Toezicht op **doelmatige** inzet van middelen: Hoe is de PDCA-cyclus ingericht? → Gesprek met alle SWV-en?

1.3

Het samenwerkingsverband zet zijn middelen doelmatig in.

Het samenwerkingsverband werkt met een meerjarenbegroting waarin het beleid uit het ondersteuningsplan duidelijk herkenbaar is vertaald in gekwantificeerde doelstellingen. De meerjarenbegroting op zijn beurt is vertaald in een gedetailleerde begroting op jaarbasis. Minstens een keer per jaar toetst het samenwerkingsverband de realisatiecijfers aan de begroting, analyseert de verschillen en past zo nodig de meerjarenbegroting en/of de jaarbegroting aan.

- Zie ook [werkdokument](#) IvhO

“Start with why?”

- **Waarom** is verantwoording van belang?
- **Hoe** geef ik handen en voeten aan verantwoording?
- **Wat** zou ik daarvoor moeten doen?

Wat

• Structuur jaarverslag

Jaarverslag		
Bestuursverslag	Jaarrekening	
		Jaarcijfers (EFJ)
<ul style="list-style-type: none">• Algemene instellingsgegevensA: InstellingsbeleidB: Financieel beleid	<ul style="list-style-type: none">• Grondslagen• Niet uit de balans blijkende verplichtingen• Gebeurtenissen na balansdatum• Accountantsverklaring	<ul style="list-style-type: none">• Balans• Exploitatierekening• Kasstroomoverzicht• modellen: subsidies, WNT

Bestuursverslag

1. Legt relatie tussen beleidsvoornemens en uitvoering:

- Wat waren doelen (ondersteuningsplan)?
- Wat waren activiteiten?
- Wat is resultaat? (wat is wel en niet gehaald)
- Wat was middeleninzet (verantwoording financieel beleid)

2. Geeft inzicht in de toekomstige (financiële) ontwikkelingen

- Waar staan we? Wat vinden we daarvan?
- Wat zijn de consequenties daarvan voor ons meerjarig beleid?

Bestuursverslag

Bestuursverslag		
Instellingsgegevens	Instellingsbeleid (A)	Financieel Beleid (B)
	<p>RJ660: verantwoording afleggen over belangrijke elementen van het gevoerd beleid</p> <p>RJ 660.403: Volledig mogelijk beeld van alle van invloed zijn interne en externe ontwikkelingen</p>	
<ul style="list-style-type: none">• Naam en nummer bevoegd gezag• Juridische structuur en organisatiestructuur• Kernactiviteiten en organisatiedoelen: visie/ missie, doelstellingen en strategie• Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid	<ul style="list-style-type: none">• Inhoudelijke ontwikkelingen: o.g.v. ondersteuningsplan• Kwaliteitszorg• Personeelsbeleid• Ontwikkelingen verbonden partijen• Organisatorische ontwikkelingen (governance)• Zaken met politieke / maatschappelijke impact• Klachten• Stakeholders: 660.407: jaarverslag inrichten op behoeften van stakeholders	<ul style="list-style-type: none">• Analyse financiële situatie• Analyse resultaat• Gang van zaken gedurende het verslagjaar• Treasury verslag• Toekomstige ontwikkelingen: continuïteitsparagraaf:<ul style="list-style-type: none">• Meerjarenbegroting• Risicomanagement• conform Code Goed Bestuur

Financiële verantwoording

Verantwoording financieel beleid → op hoofdlijnen ingaan op:

1. Analyse van de financiële situatie
2. Gang van zaken gedurende het verslagjaar
3. Treasuryverslag
4. Continuïteitsparagraaf

Financiële verantwoording

1. Analyse van de financiële situatie

a. Geef heldere omschrijving gehanteerde kengetallen

- Gebruikt de reeds bekende kengetallen: solvabiliteit, liquiditeit, rentabiliteit
- Zie financieel kader IvhO

	Was		Is	
	PO en EC	VO	PO en EC	VO
Liquiditeit (current ratio)	$\leq 0,5$	$\leq 0,5$	≤ 1	$\leq 0,75$
Solvabiliteit 2	$\leq 0,20$	$\leq 0,20$	$\leq 0,30$	$\leq 0,30$
Rentabiliteit	Meerjarig 0	Meerjarig 0	Laatste 3 jaar < 0	Laatste 3 jaar < 0
Personele lasten / rijksbijdrage	-	-	$\geq 0,95$	$\geq 0,95$
Personele lasten / totale baten	-	-	$\geq 0,90$	$\geq 0,90$
Financiële buffer	Nadruk rijke besturen	Nadruk rijke besturen	< 0	< 0

Financiële verantwoording

1. Analyse van de financiële situatie

b. Vergelijk realisatie en streefwaarden en geef als SWV zelf **oordeel** over financiële situatie

- Hoeveel buffer heeft een SWV nodig?
- Kan SWV failliet?

Financiële verantwoording

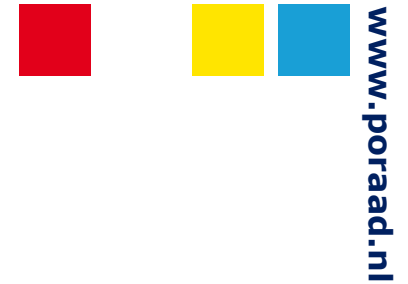

2. Gang van zaken gedurende het verslagjaar

a. Analyse van het financieel resultaat

- Begroting versus realisatie: Verantwoord significante afwijkingen → handvat:
 - o *Afwijking is > 1% totale baten of lasten*
 - o *Afwijking is > 10% van de rubriek waartoe post behoort*
- Resultaatsbestemming

Financiële verantwoording

3. Treasuryverslag

- Verantwoording: Wat doet u met uw liggende gelden...
- Zie ook RJ 660.404 → Verantwoord:
 - Schets van het treasurybeleid en de uitvoering ten aanzien van de regeling beleggen
 - Soorten en omvang van beleggingen en beleningen
 - Looptijden van de beleggingen en beleningen

Financiële verantwoording

4. Continuïteitsparagraaf

De continuïteitsparagraaf vloeit voort uit de brief “Versterking bestuurskracht onderwijs” richt zich op:

1. een meerjarenparagraaf: een cijfermatige en inhoudelijke paragraaf voor de drie jaren volgend op het verslagjaar
 - *meerjarenbegroting en leerlingaantallen/ personeelsbezetting*
 - www.scenariomodelpo.nl
2. procesmatige beschrijving van risicomanagement en beschrijving belangrijkste risico's: **wat is een risico?**
3. verantwoording over naleving van de governancecode
 - *rapportage van het toezichthoudend orgaan*

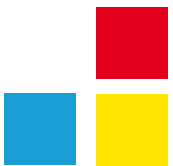
Tot slot

- Een bestuursverslag geeft op een gestructureerde wijze invulling aan CHECK en ACT → waardevolle info voor de (financiële) aansturing organisatie!
 - Zorg voor koppeling tussen geld en beleid
 - Geen beschrijving wat er gedaan is
- In bestuursverslag wordt terug- en vooruitgekeken → ga hierover in gesprek met de **ondersteuningsplanraad** en met **intern toezicht**
 - Geef oordeel over de huidige (financiële) stavaza: dus ook wat **niet** is gelukt

PO RAAD

www.poraad.nl

